

Korporativna bezbednost u uslovima krize

Nastojeći da se održe na tržištu, najuspešnije korporacije, banke i druge finansijske organizacije sa ovog prostora (uglavnom veće, a često i multinacionalne), shvatajući da je bezbednost od vitalnog značaja za normalno funkcionisanje, još više se fokusiraju na blagovremenu identifikaciju i procenu pretnji vezanih za poslovanje, na proaktivno delovanje i upravljanje rizicima, kao i na efikasniju i širu implementaciju odbrambenih mehanizama, od kojih najveći značaj ima korporativna bezbednost. Nesumnjivo je da je jedna od posledica aktuelne ekonomske krize i recesije apsolutno i relativno opadanje ulaganja u korporativnu bezbednost, što je prisutno kod većine kompanija zemalja Zapadnog Balkana. S tim u vezi, mora se imati u vidu da snižavanje nivoa unutrašnje zaštite čini korporacije ranjivim na interne i eksterne bezbednosne pretnje i ugrožavajuće uticaje, što se posebno odnosi na različite vidove kriminaliteta i korupcije. Čak i ako bi se efekti tekuće krize zanemarili, u poređenju sa stanjem u razvijenim ekonomijama, implementacija sistema korporativne bezbednosti ili pojedine od tih funkcija. Inače, različiti podaci ukazuju na to da većinu rukovodećeg sastava, pa i zaposlenih u korporativnom sektoru bezbednosti i u privatnim kompanijama za obezbeđenje u državama Zapadnog Balkana još uvek čine bivši pripadnici vojnih i policijskih struktura, koji ne poseduju šira multidisciplinarna znanja i posebne veštine, neophodne da bi se rad na ovim bezbednosnim poslovima potpuno uskladio sa principima i ciljevima poslovanja korporacije.

Nesumnjivo je da se veliki problemi krizom, nestabilnošću i recesijom zahvaćenih privreda neposredno odražavaju i na organizaciju, motivisanost i ukupnu uspešnost delovanja službi i pojedinaca koji obavljaju funkcije korporativne bezbednosti ili pojedine od tih funkcija. Inače, različiti podaci ukazuju na to da većinu rukovodećeg sastava, pa i zaposlenih u korporativnom sektoru bezbednosti i u privatnim kompanijama za obezbeđenje u državama Zapadnog Balkana još uvek čine bivši pripadnici vojnih i policijskih struktura, koji ne poseduju šira multidisciplinarna znanja i posebne veštine, neophodne da bi se rad na ovim bezbednosnim poslovima potpuno uskladio sa principima i ciljevima poslovanja korporacije.

Karakteristično je i da jedan broj kompanija sa ovog prostora kao način ostvarivanja ušteta u poslovanju funkcije unutrašnje bezbednosti i zaštite sve češće po modelu outsourcinga poverava privatnim bezbednosnim kompanijama, uprkos rizicima koji mogu pratiti takve odluke top menadžmenta (pitanje

■ Piše: Prof. dr. Dragan Trivan, predsednik Srpske asocijacije menadžera korporativne bezbednosti
dtrivan@gmail.com

Opšta kretanja u 2014. godini, slično godinama koje su joj prethodile, bila su generalno veoma nepovoljna za implementaciju i razvoj sistema korporativne bezbednosti u Republici Srbiji i državama u njenom okruženju. Naime, višestruko otežani uslovi poslovanja, determinisani produženom ekonomskom krizom, recesijom, regionalnom nestabilnošću, opštim padom investicija i porastom nezaposlenosti, doveli su do toga da menadžment kompanija u ovim zemljama ima sve uži manevarski prostor u pogledu mogućnosti predviđanja i ostvarivanja uticaja na zbivanja od značaja za stabilno poslovanje

bezbednosti i zaštite poverljivih podataka i poslovnih tajni, postojanje regulatornih zahteva koji u nekim slučajevima ne dozvoljavaju poveravanje određenih funkcija subjektima izvan kompanije, gubitak efektivne kontrole nad delom poslovnih procesa, negativne reakcije zaposlenih i slično). S druge strane, pribegavanje outsourcingu u oblasti unutrašnjih bezbednosnih funkcija kompanije je i svojevrsno priznanje da poslovni subjekt nije sposoban da razvije sopstveni bezbednosni menadžment, odnosno da ne poseduje adekvatne stručne kadrove koji su obučeni i specijalizovani za vršenje tih poslova.

Određeni pomoci do kojih je u ovoj oblasti došlo u Republici Srbiji u protekloj godini, ako se izuzme funkcionisanje nekoliko najuspešnijih korporacija, mogu se vezati jedino za donošenje zakonskih i dela podzakonskih akata o privatnom obezbeđenju i detektivskoj delatnosti, kojima se područje privatne bezbednosti posle niza godina konačno normativno uređuje. Pomenuta regulativa se na indirektan način dotiče i korporativne bezbednosti u Srbiji, premda se taj termin ne pominje u zakonskom tekstu. Naime, članom 45. Zakona o privatnom obezbeđenju regulisana je takozvana samozaštitna delatnost pravnih lica i preduzetnika, koja po svojoj suštini obuhvata neke od funkcija korporativne bezbednosti („delatnost obezbeđenja lica, imovine i poslovanja koje organizacija obavlja za sopstvene potrebe“). S tim u vezi, Zakon definiše unutrašnju službu obezbeđenja, odnosno samozaštitu, kao unutrašnji oblik organizovanja obezbeđenja za sopstvene potrebe, te propisuje da unutrašnje službe obezbeđenja ne mogu pružati usluge obezbeđenja drugim subjektima.

Očekujem da će odgovarajući doprinos sagledavanju ovih veoma aktuelnih pitanja i dilema dati i razmena mišljenja i stručnih iskustava na predstojećoj međunarodnoj stručnoj konferenciji "Korporativna bezbednost u Republici Srbiji 2014", koju 19. novembra 2014. godine na Nacionalnoj vozačkoj akademiji NAVAK u Subotiču (Pećinci, Srbija) drugu godinu uzastopno organizuje Srpska asocijacija menadžera korporativne bezbednosti, u saradnji sa Privrednom komorom Beograda. ◀